

INTERNATIONAAL ONDERZOEK

Vlaamse 10-jarigen presteren steeds slechter voor wiskunde en wetenschappen

(ONTS) TELLEND ZWAK

Ons onderwijs krijgt een nieuwe mokerslag te verduren. Internationaal onderzoek toont aan hoe Vlaamse 10-jarigen almaar slechter presteren voor wetenschappen en wiskunde. "Voor wetenschappen zitten we op het niveau van Kazachstan. Dat is echt niet meer te verantwoorden", zegt minister Ben Weyts.

Vier prentjes: een octopus, een spin, een vlinder en een kikker. De vraag: welk dier heeft een wervelkolom? Slechts 35% van de Vlaamse 10-jarigen gaf in het nieuwste TIMSS-onderzoek (voluit: Trends in International Mathematics and Science Study) het juiste antwoord op die biologievraag. Het internationale gemiddelde: 74%. Dat is dus een pak meer dan de Vlaamse score. Oh ja, het juiste antwoord was trouwens de kikker.

En dat is maar één voorbeeld waaruit blijkt dat Vlaamse leerlingen alweer fel achteruitboeren in deze internationale vergelijkende studie. TIMSS vergelijkt de resultaten die 10-jarigen in 58 landen in 2019 behaalden voor een test wetenschappen en wiskunde. In Vlaanderen deden 4.629 leerlingen uit het vierde leerjaar eraan mee.

Stonden we voor wiskunde in 2003 nog op de vijfde plaats (op 25 landen), dan zakten we in 2019 naar de zeventiende (op 58). Voor wetenschappen zakten we in diezelfde periode van de dertiende stek naar de 35ste, vlak boven Kazachstan. Dat heeft te maken met de betere scores van de andere landen, maar vooral met de onmiskenbare daling in Vlaanderen. In punten uitgedrukt zakten we van 551 naar 532 voor wiskunde en van 518 naar 501 voor wetenschappen.

Kloof

Opvallend: vooral de zwakkere leerlingen scoren nog slechter, terwijl de sterkere ter plaatse blijven trappelen. De kloof is dus aan het vergroten. Ook het aantal leerlingen dat niet over elementaire basiskennis wiskunde en wetenschappen beschikt, neemt toe. Voor wiskunde gaat het nu om 3% van de leerlingen, tegenover 1% in 2003. Voor wetenschappen steeg dat cijfer zelfs van 2% naar 8%.

"Na de slechte PISA-resultaten bevestigen nu ook de TIMSS-resultaten dat onze onderwijskwaliteit in het gedrang komt", zegt minister van Onderwijs Ben Weyts (N-VA). "Sinds TIMSS afgenomen werd, is er ook nog eens een coronacrisis overheen gegaan. We moeten de lat dringend hoger leggen, met een taalscreening in de kleuterklas, met Vlaanderen-brede proeven (gelijke tests die bij alle Vlaamse leerlingen worden afgenomen, red.) en met aangescherpte eindtermen."

JENS VANCAENEGHEM

WETENSCHAPPEN

1.	Singapore	595
2.	Zuid-Korea	588
3.	Rusland	567
...		
12.	Engeland	537
...		
27.	Nederland	518
28.	Duitsland	518
...		
33.	Portugal	504
34.	Nieuw-Zeeland	503
35.	VLAANDEREN	501
36.	Malta	496
37.	Kazachstan	494
...		
40.	Frankrijk	488

WISKUNDE

1.	Singapore	625
2.	Hong Kong	602
3.	Zuid-Korea	600
...		
8.	Engeland	556
...		
14.	Nederland	538
15.	VS	535
16.	Tsjechië	533
17.	VLAANDEREN	532
18.	Cyprus	532
19.	Finland	532
...		
25.	Duitsland	521
...		
41.	Frankrijk	485

Slechte scores komen Weyts goed uit

Deze nieuwe klap geeft minister Ben Weyts (N-VA) extra munitie om de greep van de politiek op het onderwijs te versterken via de eindtermen.

Weyts (N-VA) is verwickeld in een machtsstrijd met het katholiek onderwijs over de eindtermen, die de nieuwe leerstof vastleggen. Het vrije net vindt ze te uitgebreid en gedetailleerd en als Weyts ze niet aanpast, stapt de koepel naar het Grondwettelijk Hof.

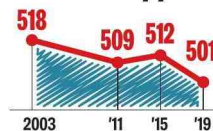
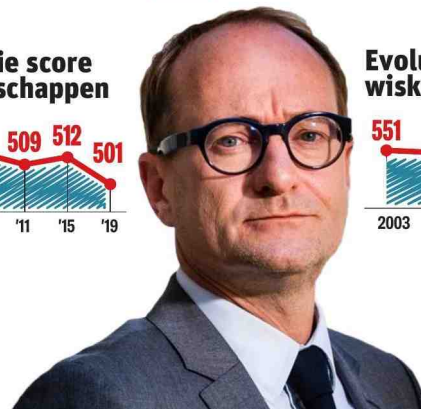
De slechte resultaten van de TIMSS spelen nu in de kaart van Weyts. Op de persconferentie gisteren zette hij de toon: "Gelet op deze resultaten moeten we resoluut de keuze maken om de lat hoger te leggen en onze ambities aan te scherpen." Lees: hogere eindtermen zijn nodig om de onderwijskwaliteit op te krikken.

Minimumlat

Maar dat argument houdt volgens het katholiek onderwijs geen steek. "De eindtermen zijn niet de oplossing, maar deel van het probleem", zegt topman Lieven Boeve. "Eindtermen zijn minimumdoelen. Ons onderwijsniveau is net gedaald door te veel op die minimumlat te focussen. De best presterende leerlingen daag je uit door méér te vragen dan de eindtermen. We moeten in de eerste plaats inzetten op leerkrachten en schoolteams."

Ten gronde gaat de strijd volgens Boeve zelfs niet over onderwijs. Volgens wil de N-VA het middenveld buitenspel te zetten. Want volgens N-VA zou te veel geld blijven plakken bij tussenschoolen als de onderwijskoepels.

(jvde)

Evolutie score wetenschappen**Evolutie score wiskunde**

Minister van Onderwijs Ben Weyts.

FOTO KRIS VAN EXEL

Geen wonderformule, wel vier oplossingen

Na de eerdere slechte resultaten van het PISA- en het PIRLS-onderzoek, toont nu ook TIMSS de achteruitgang van ons onderwijs aan. Maar hoe kunnen we het tij keren? Deze oplossingen stellen experts voor.

1 Zorg dat leerkrachten juist lesgeven

Versillende experts pleiten ervoor om de klaspraktijk beter te onderzoeken. "Welke lesmethoden gebruiken leerkrachten? Hoe komen ze tegemoet aan de diversiteit in de klas? In welke mate gebruiken ze toetsen ook om feedback te geven? Welke handboeken gebruiken ze en hoe zit het met de kwaliteit van dat lesmateriaal? Daarop hebben we geen degelijk antwoord", zegt Peter Van Petegem (UAntwerpen), hoogleraar onderwijswetenschappen en promotor-coördinator van het nieuwste TIMSS-onderzoek. "Ik ben er wel zeker van dat er grote verschillen zijn tussen leerkrachten."

2 Laat alle leerlingen dezelfde toets maken

Dit is een oplossing die bevoegd minister Weyts in de steigers heeft gezet: vanaf 2023 zullen alle Vlaamse leerlingen op verschillende tijdstippen in hun schoolcarrière dezelfde test moeten afleggen. Versillende experts juichen die "mijlpaal" toe. "Die toetsen zijn instrumenten die je nodig hebt om de vinger aan de pols te houden", zegt Peter Van Petegem. Eén kanttekening: wat gebeurt er met de resultaten? De onderzoekers gaven al aan dat ze vooral dienen om feedback te geven aan de scholen zodat ze hun onderwijskwaliteit kunnen opkrikken.

3 Zorg dat leerkrachten zich kunnen bijscholen

Volgens pedagoog en lerarenopleider Pedro De Bruyckere (Arteveldehogeschool) is het de logica zelf dat leerkrachten zich voldoende bijscholen. "Internationale studies tonen aan dat die professionele ontwikkeling tot dubbel zoveel impact heeft op het leren van kinderen", zegt hij. "Leerkrachten zouden een paar maanden lang met het hele team aan iets moeten werken dat dan ook werkelijk wordt ingevoerd." Daar is nog veel werk aan de winkel, want ook uit TIMSS blijkt dat onze leerkrachten zich bitter weinig professioneel kunnen ontwikkelen.

4 Focus opnieuw op de basis

Een hernieuwde focus op de basiskennis is volgens cognitief psycholoog Wouter Duyck (UGent) nodig om het tij te keren. "In het lager onderwijs komt er altijd maar van alles bij, terwijl de aandacht voor lezen en wiskunde minder belangrijk wordt", zegt hij. "Zo is er nu die focus op de zogenaamde 21ste-eeuwse vaardigheden, zoals creativiteit. Het is de verantwoordelijkheid van de koepels om weer meer tijd aan de basis te besteden. Ik hoop dat ze met een groot actieplan voor wiskunde en wetenschappen komen, waarbij ze alle leerkrachten betrekken, om het niveau op te krikken." (jvde)